

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE  
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ASPECTE PRIVIND  
UTILIZAREA TERENURILOR  
AGRICOLE PENTRU  
PRODUCEREA DE ENERGIE  
VERDE ÎNTR-O SERIE DE  
STATE MEMBRE ALE UNIUNII  
EUROPENE**

studiu documentar

---

aprilie 2023

*Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.*

*Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.*

*Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa: <http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>*

---

**Documentare și sinteză: Dan Alexandreanu**  
Consilier Parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă  
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București  
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070  
E-mail: [doc@cdep.ro](mailto:doc@cdep.ro)

## CUPRINS

|                      |    |
|----------------------|----|
| ABSTRACT .....       | 4  |
| AUSTRIA.....         | 5  |
| BELGIA.....          | 6  |
| BULGARIA.....        | 7  |
| REPUBLICA CEHĂ ..... | 7  |
| CROAȚIA .....        | 9  |
| DANEMARCA .....      | 10 |
| FINLANDA .....       | 11 |
| FRANȚA.....          | 12 |
| GERMANIA .....       | 13 |
| ITALIA.....          | 14 |
| LETONIA.....         | 17 |
| LITUANIA.....        | 17 |
| POLONIA .....        | 19 |
| SPANIA.....          | 21 |
| SUEDIA .....         | 23 |
| ȚĂRILE DE JOS .....  | 25 |
| UNGARIA.....         | 26 |
| BIBLIOGRAFIE .....   | 28 |

## ABSTRACT

În ultimele două decenii, peisajul global al energiei regenerabile a trecut printr-o transformare profundă, iar ceea ce a fost considerat anterior drept o tehnologie netestată a devenit, în prezent, o tehnologie demonstrată.

Sursele regenerabile de energie (energia eoliană, energia solară, energia hidroelectrică, energia oceanelor, energia geotermală, biomasa și biocombustibilii) constituie alternative la combustibilii fosili, contribuind la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, la diversificarea ofertei de energie și la reducerea dependenței de piețele volatile și incerte ale combustibililor fosili, în special de petrol și gaze.

Legislația UE privind promovarea surselor regenerabile a evoluat semnificativ în ultimii 15 ani. În 2009, la nivelul UE s-a stabilit obiectivul ca, până în 2020, 20% din consumul de energie al Uniunii să provină din surse regenerabile de energie. În 2018, s-a stabilit obiectivul ca, până în 2030, 32% din consumul de energie al UE să provină din surse regenerabile de energie. În iulie 2021, având în vedere noile ambiții ale UE în materie de climă, s-a avansat propunerea de a revizui obiectivul la 40%, până în 2030<sup>1</sup>.

Pentru a pregăti tranziția către biocombustibilii avansați și pentru a reduce la minimum impactul general în ceea ce privește schimbarea directă și indirectă a destinației terenurilor, este oportun să se limiteze cantitățile de biocombustibili și de biolichide produse din culturi de cereale și de alte plante bogate în amidon, culturi de plante zaharoase și de plante oleaginoase care pot fi luate în calcul pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în directiva menționată, fără a limita posibilitatea generală de a utiliza astfel de biocombustibili și biolichide. Stabilirea unei limite la nivelul Uniunii nu ar trebui să împiedice statele membre să prevadă limite mai scăzute ale cantității de biocombustibili și biolichide produse din culturi de cereale și de alte plante bogate în amidon, de culturi de plante zaharoase și de plante oleaginoase, care pot fi luate în calcul la nivel național în vederea atingerii obiectivelor stabilite în prezenta directivă, fără a limita posibilitatea generală de a utiliza astfel de biocombustibili și biolichide<sup>2</sup>.

La nivel mondial, cererea de produse agricole este în creștere. O parte din această cerere va fi probabil satisfăcută printr-o sporire a suprafețelor de teren destinate agriculturii. Reabilitarea terenurilor care au fost grav degradate și care, în consecință, nu pot altfel să fie utilizate în scopuri agricole reprezintă o modalitate de sporire a suprafețelor de teren disponibile pentru cultivare. Sistemul de durabilitate ar trebui să promoveze utilizarea unor astfel de terenuri reabilite, deoarece promovarea biocombustibililor, a biolichidelor și a combustibililor din biomasă va contribui și la creșterea cererii de produse agricole.

---

<sup>1</sup> <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>

<sup>2</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001&from=es>

## AUSTRIA

Activitățile de construcție, de întreținere și de operare a centralelor eoliene depind de tipul de centrală, dimensiunea ei și de sursa de energie, permisele necesare fiind acordate de către o serie de autorități.

Ca majoritatea surselor de energie, energia eoliană poate avea efecte negative asupra oamenilor și asupra mediului, extinderea terenurilor ocupate putând fi însoțită de conflicte sau de distrugerea terenurilor sensibile. În timpul funcționării, există perturbări cauzate de zgomot, umbră sau chiar de distrugeri ale locuințelor sau culturilor agricole produse de deteriorarea instalațiilor de orice tip<sup>3</sup>. De asemenea, dimensiunile sistemelor moderne de energie eoliană reprezintă o amenințare pentru faună, putând conduce la o schimbare a peisajului și conservării naturii sau a intereselor turistice ale unei comunități.

Prin urmare, controlul expansiunii energiei eoliene prin amenajarea teritoriului joacă un rol esențial pentru atenuarea impactului negativ, precum și pentru acceptarea sa publică. Amenajarea teritoriului oferă instrumente de rezolvare a potențialelor conflicte cu părțile interesate afectate. La nivelul landurilor, stabilirea zonelor prioritare și de excludere pentru utilizarea energiei eoliene pe baza criteriilor funcționale reprezintă cea mai importantă măsură de planificare.

Astfel, stabilirea distanței minime dintre turbinele eoliene și zonele rezidențiale, pentru a atenua efectele de zgomot și umbră au evidențiat date diferite între landuri: Carintia - 1.500 m; Austria Inferioară - 1.200 m, Burgenland și Stiria - 1.000 m, Austria Superioară 800 m.

O centrală eoliană sau un depozit de energie nu sunt clasificate drept clădiri din perspectivă fiscală, neexistând o durată explicită prevăzută de legislație privind impozitul aplicat<sup>4</sup>. Conform „diagramei de amortizare” perioada utilă de viață este de 16 ani, iar terenul în sine pe care este amplasată lucrarea, (inclusiv drumurile pentru a face terenul utilizabil) este neamortizabil.

În cazul în care terenul pe care se construiește centrala se vinde investitorului, se reține un procent de 3,5% din contraprestația plătită, la care se adaugă o taxă de înregistrare de 1,1%. În plus, municipalitățile locale pot percepe impozite pe proprietate la un nivel care variază între 0,1 și 0,2% din valoarea fiscală impozabilă a proprietății respective. Fiecare municipalitate poate decide liber dacă percepe sau nu impozitul pe proprietate.

În cazul în care acea proprietate este închiriată, va fi aplicată o taxă de timbru similară oricărui contract de leasing consemnat în scris. Nivelul taxei se ridică la 1% din valoarea anuală a leasingului, înmulțită cu perioada de leasing în ani (maxim 18 ani). Dacă perioada de leasing este nedefinită în contract, se presupune o perioadă de 3 ani pentru calcularea bazei taxei de timbru.

<sup>3</sup> <https://d-nb.info/1109573405/34>

<sup>4</sup> [https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The\\_Power\\_Of\\_Nature\\_Taxation\\_Of\\_Wind\\_Power\\_2020.pdf](https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The_Power_Of_Nature_Taxation_Of_Wind_Power_2020.pdf)

## BELGIA

Pe baza prevederilor legii din 12 mai 2019 și a reglementării organizării licitației pentru terenurile necesare centralelor eoliene *offshore*, guvernul federal are în vedere următoarele acțiuni<sup>5</sup>:

- elaborarea unui cadru de reglementare în conformitate cu prevederile legale pentru identificarea și condițiile de utilizare a terenurilor;
- stabilirea amplasării elementelor sistemului de transport pentru extinderea rețelei *offshore* modulare pe baza proiectării rețelei a operatorului de sistem și a avizului autorității de reglementare;
- stabilirea etapelor procedurii de licitație;
- stabilirea condițiilor și a procedurii de acordare a diferitelor autorizații;
- fixarea ultimei date la care fiecare componentă a rețelei *offshore* modulare trebuie să fie pusă în funcțiune;
- stabilirea unei scheme de compensare în beneficiul deținătorilor de concesiuni ale terenurilor în cauză, în cazul în care extinderea rețelei *offshore* modulare nu este realizată total sau cel puțin parțial la data fixată, sau în cazul în care rețeaua *offshore* modulară este complet sau parțial indisponibilă după punerea în funcțiune;
- efectuarea diferitelor studii preliminare;
- realizarea de studii de mediu pentru a evalua, printre altele, impactul viitoarelor parcuri eoliene asupra zonei protejate de *Natura 2000*;
- consolidarea rețelei de transport pe uscat.

În anul 2020, terenul agricol al Belgiei reprezenta 45% din suprafața țării. În anul 2021, un fermier belgian a trebuit să plătească în medie 322 euro/ha/an pentru închirierea terenurilor cultivate și 280 euro/ha pentru pajiști. În 10 ani, prețul de închiriere a terenurilor agricole a crescut cu 33%, iar cel al pajiștilor cu 21%.

În Flandra, legislația-cadru privind sistemul de amenajare al teritoriului este cuprinsă în Decretul privind politica funciară, în Valonia este prevăzută de Codexul privind amenajarea teritoriului, locuințe, patrimoniu și energie, iar pentru regiunea Bruxelles se regăsește în Legea privind planificarea spațială. În plus, toate regiunile oferă reglementări de mediu care au consecințe directe asupra modelelor de utilizare a terenurilor<sup>6</sup>.

În principiu, principala sursă de energie verde produsă de Belgia este reprezentată de energia obținută de centralele eoliene *offshore* amplasate în Marea Nordului, fondul de teren agricol nefiind afectat.

---

<sup>5</sup> <https://economie.fgov.be/en/themes/energy/belgian-offshore-wind-energy>

<sup>6</sup> <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/land-use-Belgium.pdf>

## BULGARIA

În decembrie 2022, Ministerul Energiei a finalizat consultările publice privind legislația care modifică Legea energiei regenerabile, Legea energiei, Legea privind eficiența energetică și Legea privind protecția terenurilor agricole, în conformitate cu prevederile Directivei UE (CE) 2018/2011 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile<sup>7</sup>.

Această lege mărește posibilitatea utilizării energiei din surse regenerabile din anul 2023, astfel:

- prin simplificarea procedurilor de conectare la rețea și permiterea unor proiecte suplimentare pentru a obține contracte de racordare la rețea. Se introduce un acord universal de conectare la rețea pentru proiecte *greenfield*, care înlocuiește sistemul actual de acorduri preliminare și finale de conectare la rețea pentru unul și același proiect.
- în cazul lipsei disponibilității sau disponibilității parțiale de realizare a conexiunilor la rețea, legea prevede racordarea temporară la rețea prin care operatorii naționali OTS/DSO sunt obligați să investească în rețeaua națională în paralel cu investiția producătorului.
- legea împuternicește Comisia de Reglementare pentru Energie și Apă (EWRC) să efectueze verificări cu OTS/DSO și să impună sancțiuni administrative în cazurile de încălcare a termenilor și condițiilor pentru racordarea la rețea a proiectelor de energie regenerabilă.
- fiecare consumator final de energie electrică poate deveni un producător de energie electrică din surse regenerabile de energie dacă consumatorul produce și stochează energie electrică, instalează și întreține dispozitive de stocare a energiei electrice și vinde surplusul la prețurile pieței.

Legea privind protecția terenurilor agricole permite schimbarea utilizării terenurilor agricole numai în anumite cazuri specifice. Proprietarii și utilizatorii terenurilor agricole au dreptul la facilități fiscale și credite necesare limitării obligatorii a folosirii terenurilor agricole doar în acest scop, precum și la implementarea proiectelor de refacere și îmbunătățire a fertilității terenurilor agricole<sup>8</sup>.

## REPUBLICA CEHĂ

Atât în agricultura cehă, cât și în cea a Slovaciei, fermele mari agricole au fost, într-o anumită măsură, conservate, deși a avut loc o schimbare de proprietate sau de utilizatori ai exploatațiilor<sup>9</sup>. Factorii importanți care influențează schimbarea utilizării terenurilor agricole sunt reprezentați de schimbările în structura ocupării

---

<sup>7</sup> <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2023/01/bulgaria-to-increase-renewable-energy-deployment-in-2023>

<sup>8</sup> <https://climate-laws.org/geographies/bulgaria/laws/agricultural-land-protection-act>

<sup>9</sup> <http://www.jeeng.net/pdf-109869-40664?filename=Changes%20in%20the%20Use%20of.pdf>

forței de muncă în mediul rural și încetarea cultivării pământului ca urmare a lipsei de rentabilitate a producției câmpului. Agricultură s-a concentrat, treptat, în zonele mai fertile, pe când în zonele marginale din punct de vedere agricol se semnalează o tranziție către forme mai puțin intensive de utilizare a terenurilor.

Domeniul de aplicare al amenajării teritoriului în Republica Cehă include întregul teritoriu al țării. Legislația relevantă este Legea nr. 183/2006, privind urbanismul și codul construcțiilor. Principiile de dezvoltare spațială la nivel regional determină în special cerințele de bază pentru amenajarea economică a teritoriului unei regiuni, delimitează zonele sau coridoarele de importanță supra-locală și determină cerințele pentru utilizarea acestora, în special a zonelor de interes public<sup>10</sup>.

Potrivit legii, o decizie privind schimbarea destinației terenurilor este necesară în următoarele cazuri:

- modificări ale tipului de teren sau ale utilizării acestuia, în special prin înființarea, desființarea și modificarea podgoriilor, culturilor de hamei, pădurilor, parcurilor, grădinilor și livezilor, cu excepția cazului în care sunt prevăzute alte condiții prin consolidarea terenului. Modificările de acest tip nu necesită o decizie în cazurile în care aria lor nu depășește 300 m<sup>2</sup>;
- un acord special al Autorității de protecție a fondului funciar agricol este necesară în cazurile de schimbare a folosinței din pajiști permanente (pășuni și pajiști) în terenuri arabile (conform Legii privind protecția Fondului funciar agricol).
- în cazurile în care nu a fost emis niciun plan local, Legea construcțiilor include și dispoziții generale privind protecția unei zone nedezvoltate. Modificările sunt posibile pentru construcția de facilități numai pentru agricultură, silvicultură, gospodărirea apelor, pentru protecția naturii și a peisajului, pentru transportul în comun, pentru reducerea pericolului de dezastre ecologice și naturale și pentru îndepărtarea consecințelor acestora, etc.

Limitări suplimentare sunt incluse în special în Legea privind protecția Fondului funciar agricol. Folosirea terenului agricol în scop neagricol este interzis, cu excepția cazului în care este necesară o decizie pentru scoaterea terenului respectiv din fondul funciar agricol. Scoaterea terenurilor agricole din fondul funciar agricol în scopuri neagricole necesită acordul Autorității Protecție a Terenurilor Agricole. Orice proiect care necesită scoaterea unui teren din fondul agricol nu poate fi autorizat în temeiul legislației existente fără acordul acestei structuri.

---

<sup>10</sup> <https://www.cedr.org/wp-content/uploads/2019/09/CommII-CZE.pdf>

## CROAȚIA

Croația deține aproximativ 1,5 milioane de hectare de teren agricol (23,7% din suprafața țării) și 2,8 milioane de hectare de păduri.

Potrivit prevederilor Legii privind terenurile agricole<sup>11</sup>, suprafețele de stat necultivate vor fi incluse în Fondul Funciar. Aceste terenuri sunt acele suprafețe care:

- a) nu sunt în producție agricolă;
- b) sunt acoperite cu plante perene.

Schimbarea destinației terenurilor agricole în suprafețe neagricole se va face în conformitate cu documentele de amenajare a teritoriului și cu alte reglementări. Înainte de adoptarea unui plan spațial pentru un județ sau pentru orașul Zagreb sau a unui plan spațial pentru o zonă cu caracteristici specifice, autoritatea responsabilă de elaborarea planului trebuie să obțină un aviz de la ministerul de resort.

În cazul în care Ministerul nu își dă avizul în termen de 15 zile de la primirea proiectului definitiv și a propunerii de amenajare a teritoriului pentru un oraș, sau municipiu, se consideră că a aprobat proiectul final.

În cursul procedurii de eliberare a autorizației de amplasare și a deciziei privind condițiile de construcție pentru proiectele situate în afara zonei construibile, Ministerul va stabili cerințe speciale în conformitate cu reglementările care reglementează amenajarea teritoriului, în termen de 30 de zile de la primirea unei cereri complete.

Ministerul emite certificate de conformitate ale proiectului principal cu cerințele speciale, anterior inițierii sau în timpul procedurii de eliberare a autorizației de construire. La procedura de eliberare a autorizației participă un reprezentant al ministerului, în cazul unei lucrări de construcții pentru care există cerințe speciale.

Schimbarea destinației terenurilor agricole presupune activități de dezvoltare a zonelor urbane, construcția de centrale industriale și electrice, construcția de drumuri, acumulări de apă, extragerea pietrei și a altor materiale de construcție.

Pentru terenurile agricole care se află în afara zonei construibile, dar după modificarea unui plan spațial trece în interiorul zonei de construit, taxa se stabilește la 25% din valoarea de piață a unui astfel de teren din zona construibilă.

Pentru terenuri agricole deosebit de valoroase (P1) și arabile valoroase (P2), care se află în afara zonei construibile, dar după modificarea unui plan teritorial se mută în zona construibilă, taxa va fi stabilită la 50 % din valoarea de piață a unui astfel de teren din zona construibilă.

---

<sup>11</sup> <https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/files/file/dokumenti/prevodenje/zakoni/zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-nn-39-13-eng.pdf>

## DANEMARCA

Potrivit proiectelor aflate în diferite stadii de implementare, Danemarca lucrează la construirea a două insule energetice în Marea Nordului, iar turbinele eoliene *offshore* amplasate vor putea furniza energie electrică verde cu o capacitate de a alimenta cel puțin 5 milioane de gospodării. Proiectele sunt conduse de Agenția daneză pentru energie<sup>12</sup>.

Insulele energetice marchează începutul unei noi ere pentru generarea de energie din eolian *offshore*, menită să creeze o sursă de energie verde pentru rețelele electrice daneze și străine. Funcționând ca centrale electrice verzi pe mare, se așteaptă ca insulele să joace un rol major în eliminarea treptată a surselor de energie din combustibili fosili în Danemarca.

Danemarca este o țară importantă pentru producția agricolă, cea mai mare parte a teritoriului fiind repartizată agriculturii. În 2021, aproximativ 65% din teritoriu, respectiv 2,8 milioane de hectare din suprafața totală a terenurilor daneze erau terenuri de cultură, iar 15% din teritoriu era acoperit de păduri.

Având posibilitatea de a dezvolta puternic energia eoliană *offshore*, Danemarca nu are proiecte de ocupare a terenurilor agricole aflate în uz, având variante de utilizare a terenurilor care nu pot fi utilizate pentru agricultură datorită climei.

Pentru proiectele privind turbinele eoliene cu înălțimi mai mici de 150 m, municipiile sunt responsabile pentru planificarea amplasării acestora. În cazul în care turbinele eoliene sunt mai înalte de 150 m, Agenția pentru mediu trebuie să aprobe locul de amplasare, trebuind efectuată o evaluare conform prevederilor cuprinse în Reglementările privind aviația civilă, precum și una de mediu pentru a evalua impactul vizual asupra împrejurimilor<sup>13</sup>.

Drepturile funciare pot fi obținute în mod normal fie prin deținerea efectivă a proprietății, fie prin arendă, conform codului civil<sup>14</sup>. Dacă dezvoltatorul de energie eoliană deține drepturi de utilizare a terenului prin arendă, este necesar ca un contract de închiriere să fie redactat astfel încât să includă un mecanism financiar pentru a se asigura că proprietarul terenului poate să se bucure de succesul proiectului de energie eoliană. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, prin corelarea unei părți din veniturile din chirie de producția de energie a parcului eolian.

Dacă proprietarii de terenuri nu se pot pune de acord asupra dreptului de trecere a liniilor electrice, aceste drepturi pot fi acordate printr-o procedură

---

<sup>12</sup> <https://ens.dk/en/our-responsibilities/energy-islands/denmarks-energy-islands>

<sup>13</sup>

[https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed\\_Wind\\_and\\_PV\\_in\\_Denmark\\_and\\_Germany.pdf](https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed_Wind_and_PV_in_Denmark_and_Germany.pdf)

<sup>14</sup> [https://content.next.westlaw.com/5-521-8954?\\_lrTS=20210417045720263&transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true#co\\_anchor\\_a951366](https://content.next.westlaw.com/5-521-8954?_lrTS=20210417045720263&transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true#co_anchor_a951366)

administrativă. Există o procedură specială de autorizare pentru liniile de transport de înaltă tensiune (100 kV sau mai mult în Suedia și 110 kV sau mai mult în Finlanda), care necesită o autorizație de construcție separată. Dacă un dezvoltator de energie eoliană are în arendă terenul, este important ca acel contract de închiriere să conțină prevederi adecvate privind drepturile de trecere ale cablurilor, precum și alte drepturi de proprietate pentru a garanta interesele proiectului de energie eoliană.

## FINLANDA

Legea privind utilizarea terenurilor și construcțiile<sup>15</sup> structurează sistemul de planificare a utilizării terenurilor și conține prevederi pentru a asigura durabilitatea ecologică, economică, socială și culturală a planificării. Împreună cu Legea privind guvernarea locală, care conturează responsabilitățile municipalităților, cele două legi formează legislația-cadru pentru amenajarea teritoriului. Dispoziții suplimentare privind procesul de planificare sunt prevăzute prin decrete, hotărâri ministeriale și locale, ordonanțe de construcție. Restricții importante privind utilizarea terenurilor sunt cuprinse în Legea privind conservarea naturii și în Legea privind protecția mediului<sup>16</sup>.

Conform statisticilor, doar 7,46% din teritoriul Finlandei reprezintă teren agricol, astfel că pentru creșterea capacității de energie eoliană, în general, nu este utilizat terenul agricol.

Toate parcurile eoliene care includ cel puțin zece unități sau care au o capacitate totală de cel puțin 30 MW necesită o autorizare specială. Parcurile eoliene mai mici nu sunt, totuși, scutite în mod automat, dar acestea necesită o autorizare numai dacă autoritatea competentă consideră că proiectul de energie eoliană ar avea un impact considerabil asupra mediului.

Procesul de autorizare cuprinde două faze. În prima fază, titularul proiectului întocmește un program de evaluare, care este înaintat autorității de coordonare - Centrul pentru Dezvoltare Economică, Transport și Mediu - pentru a obține avizul autorității privind programul respectiv. A doua fază a procesului este faza efectivă de evaluare a impactului, care se încheie cu depunerea raportului de evaluare de către proprietarul proiectului și declarația ulterioară a autorității de coordonare asupra raportului.

Toate fermele eoliene, cu excepția celor mai mici, necesită o decizie de planificare municipală, iar impactul asupra mediului, precum și alte chestiuni similare trebuie evaluate în conformitate cu legislația finlandeză de utilizare a terenurilor.

Dacă este necesar pentru a se asigura utilizarea optimă a terenurilor, consiliul regional poate interzice folosirea unui teren supus unei restricții de construcție. Restricția nu se referă la construcția unei anexe aparținând unei locuințe existente,

<sup>15</sup> <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990132.pdf>

<sup>16</sup> <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/land-use-Finland.pdf>

nici la o construcție necesară în agricultură sau silvicultură<sup>17</sup>. Restricția este în vigoare până la aprobarea unui nou plan regional, dar nu mai mult de doi ani. Dacă există un motiv special, ministerul competent poate prelungi această perioadă cu maximum doi ani.

În planul general local poate fi inclusă o prevedere specială, care interzice pe o perioadă de maximum 5 ani folosirea terenurilor destinate unei construcții care servește nevoilor agriculturii (restricție de construcție pe termen determinat).

Exproprierea și despăgubirea se poate aplica pentru o zonă desemnată pentru agricultură și silvicultură numai dacă în plan au fost impuse restricții speciale de utilizare a zonei. Atunci când un investitor dorește să achiziționeze doar o parte dintr-o zonă agricolă aparținând proprietarului, fiind inclusă în planul director local sau planul local detaliat, autoritatea locală sau statul are dreptul la exproprierea zonei în întregime.

## FRANȚA

Legea din 10 martie 2023 privind accelerarea producției de energie regenerabilă urmărește să faciliteze instalarea de energii regenerabile pentru a compensa întârzierea Franței în acest domeniu<sup>18</sup>. Obiectivul stabilit privind politica energetică este acela de a multiplica de zece ori producția de energie solară pentru a depăși nivelul de 100 GW, de a implementa 50 de parcuri eoliene *offshore* pentru a ajunge la o capacitate de 40 GW și de a dubla producția de turbine eoliene *onshore* pentru a ajunge la un nivel de 40 GW.

Legea are la bază patru axe:

- planificarea energiilor regenerabile;
- simplificarea procedurilor;
- mobilizarea terenurilor deja artificializate (care nu mai sunt utilizate pentru agricultură) pentru a desfășura energii regenerabile;
- o mai bună împărțire a valorii generate de aceste energii.

**Legea facilitează instalarea panourilor solare pe terenuri artificiale** sau care nu prezintă nicio problemă majoră de mediu. Acest lucru se referă în special la terenurile amplasate de-a lungul drumurilor și autostrăzilor (de exemplu, zonele de odihnă sau rampele de autostradă), pe rute feroviare și fluviale, zonele neconstruibile de-a lungul coastelor și în **parcărilor exterioare care au o suprafață mai mare de 1.500 m<sup>2</sup>**. Aceste parcuri trebuie să fie dotate cu panouri solare pe cel puțin jumătate din suprafața lor (cu unele excepții).

De asemenea, clădirile vor fi utilizate în acest scop. Pe clădirile nerezidențiale noi sau renovate (depozite, spitale, școli etc.), acoperirea minimă a acoperișurilor solare va crește treptat de la 30% în 2023, la 50% în 2027. Această obligație va fi

<sup>17</sup> <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990132.pdf>

<sup>18</sup> <https://www.vie-publique.fr/loi/286391-energies-renouvelables-loi-du-10-mars-2023>

extinsă din 2028 și la clădirile rezidențiale. În plus, organizațiile private pentru locuințe cu venituri mici (HLM) vor trebui să realizeze un studiu de fezabilitate pentru a dezvolta astfel de facilități la locuințele lor sociale.

În planul guvernului nu a fost inclusă nicio prevedere pentru instalarea de panouri solare pe terenurile agricole. Instalațiile agro-voltaice (pe magazine, sere etc.) trebuie să permită crearea, menținerea sau dezvoltarea producției agricole, care să rămână activitatea principală, și să fie reversibile. **Construcțiile solare pe sol sunt interzise pe terenurile arabile.** Acestea vor fi permise doar pe terenurile considerate necultivate sau neexploatate de mai mult timp. În zonele forestiere, instalațiile solare sunt interzise atunci când acest lucru necesită tăierea arborilor.

Proiectele de turbine eoliene pot conduce la interferențe cu radarele de detecție militară, civile sau Météo-France. În acest caz, promotorii de proiecte vor trebui să construiască radare de compensare, dacă este necesar, activitate necesară pentru autorizarea proiectului. O parte din finanțarea acestor radare poate fi acoperită de stat, în cadrul unor licitații.

Înainte de **instalarea de noi turbine eoliene pe uscat**, autorizațiile de funcționare trebuie să țină cont de noi factori, inclusiv de „**efectele saturației vizuale**” în peisaj. Aproape 60% din parcul eolian național este concentrat astăzi în Hauts-de-France, Occitanie și Grand-Est, iar unii locuitori ai acestor zone au un sentiment de nedreptate teritorială.

În plus, marile companii publice și companiile cu peste 250 de angajați vor trebui să pună în aplicare, până în februarie 2025, un plan de dezvoltare al terenurilor pe care le dețin, pentru a accelera desfășurarea energiei regenerabile.

## GERMANIA

La sfârșitul anului 2022, Guvernul federal al Germaniei a aprobat planurile prin care solicită landurilor să aloce o cantitate minimă de teren parcurilor eoliene de uscat, pentru atingerea obiectivelor de energie regenerabilă<sup>19</sup>. În anul 2020, 47,5% din teritoriul Germaniei era teren agricol, valoarea fiind mai mare față de cea consemnată în anul 2010<sup>20</sup>. Potrivit noilor prevederi, un procent de 2% din teritoriul Germaniei va fi rezervat pentru parcuri eoliene până în anul 2032, în creștere cu 0,8% față de anul 2022, cu un obiectiv intermediar de 1,4% în 2026.

Germania își propune să obțină 80% din necesarul de energie electrică din surse regenerabile până în anul 2030, cu scopul de a crește capacitatea de energie eoliană *onshore* la 115 GW - echivalent cu capacitatea a 38 de centrale nucleare.

Astfel, Guvernul poate suspenda regulile cu privire la distanța dintre parcurile eoliene și zonele rezidențiale - ceea ce în practică a încetinit adesea expansiunea

<sup>19</sup> <https://www.cleanenergywire.org/news/two-percent-german-land-area-onshore-wind-2032-cabinet-approves-next-batch-energy-transition-laws>

<sup>20</sup> <https://www.statista.com/statistics/1249647/agricultural-land-by-type-of-use-germany/>

energiei eoliene - dacă statele nu își îndeplinesc obiectivele până la anumite termene. În același timp, legislația prevede o relaxare a regulilor de protecție a faunei sălbatice pentru a deschide mai mult teren pentru eventuala construcție de parcuri eoliene.

În prezent, reglementările de amenajare a teritoriului prevăd că distanța dintre centralele eoliene și locuințe este, de exemplu, de 500 m (în regiunea Hamburg) și de 1.000 m (în regiunea Mecklenburg). În cazuri speciale, distanța este calculată la nivelul de 10H, ceea ce înseamnă valori de până la 2.000 m (în regiunea Saxonia-Anhalt).

Planificarea și instalarea energiei eoliene plantele este complexă și durează aproximativ 4 - 5 ani<sup>21</sup>. La început, sunt analizate terenurile alese pentru amplasare, pe baza unei serii de considerații, cum ar fi:

- utilizarea regională a terenurilor;
- planurile statelor federale și ale municipalităților;
- condițiile de vânt;
- disponibilitatea de conexiune la rețea;
- distanțele până la zonele rezidențiale;
- alte elemente infrastructurale și naturale, conform cerințelor federale, respectiv protecția și conservarea naturii (de exemplu, existența speciilor protejate în zona planificată) sau orice alte probleme care pot să împiedice construirea energiei centralelor de energie verde.

## ITALIA

Potrivit legii, simplificările de autorizare privind amplasarea centralelor de energie verde privesc următoarele aspecte:

- prelungirea procedurii de autorizare simplificată (PAS), conform Decretului legislativ nr. 28/2011, pentru:

a) centrale fotovoltaice de până la 20 MW și lucrările aferente de racordare la instalația de tensiune înaltă și medie, care sunt situate în zone industriale sau comerciale, depozite de deșeuri sau loturi de depozitare care au fost închise și restaurate, cariere și loturi de acest tip, închise, neeligibile pentru o exploatare ulterioară, care au fost restaurate oficial în conformitate cu reglementările regionale<sup>22</sup>.

---

<sup>21</sup>

[https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed\\_Wind\\_and\\_PV\\_in\\_Denmark\\_and\\_Germany.pdf](https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed_Wind_and_PV_in_Denmark_and_Germany.pdf)

<sup>22</sup> <https://www.wfw.com/articles/italys-energy-decree-innovations-and-observations-regarding-renewables/>

- b) centrale fotovoltaice de până la 10 MW să fie amplasate în zone eligibile:
- (i) în temeiul prevederilor art. 20 din Decretul legislativ nr. 199/2021 (RED II)<sup>23</sup>;
  - (ii) pe regiuni;
  - (iii) în condițiile legii.

c) centrale agrovoltaiice montate la sol, situate în zone agricole eligibile pentru obținerea de stimulente (respectiv centrale care adoptă soluții integrative inovatoare legate de asamblarea acestora) situate la cel mult 3 km distanță de zonele industriale, comerciale și unde se desfășoară activități meșteșugărești.

Se aplică creșterea pragului privind procedura de scutire de screening pentru tipurile de centrale menționate mai sus, până la o putere de 20 MW, cu condiția ca dezvoltatorul să anexeze un document care să ateste absența oricăror constrângeri peisagistice, culturale, de mediu, hidrogeologice și naturale pe amplasamentul centralei.

În cazul în care există constrângeri peisagistice, culturale și de mediu în zona unde va fi instalată centrala, vor fi necesare atât o procedură de screening, cât și o procedură de evaluare a impactului asupra mediului.

Aplicabilitatea PAS la instalațiile fotovoltaice plutitoare se poate realiza pentru construcția și exploatarea centralelor fotovoltaice cu o capacitate de până la 10 MW, inclusiv lucrări de racordare, care plutesc pe suprafața rezervoarelor și bazinelor de apă, inclusiv lacurile de acumulare din cariere dezafectate, și a celor instalate pentru dezvoltarea canalelor de irigații.

PAS poate fi aplicat cu condiția respectării cerințelor unei evaluări a impactului asupra mediului și a protecției resurselor de apă. Centralele situate pe bazine de apă care se încadrează în zone de interes public semnificativ, zone protejate sau situri *Natura 2000* nu pot fi autorizate. Acest lucru poate fi realizat conform prevederilor Legii nr. 34/2022 prin un decret emis de ministrul mediului, cu acordul ministrului infrastructurilor durabile și mobilității și a ministrului economiei și finanțelor.

Decretul legislativ nr. 199/2021, prevede la art. 20 delimitarea zonelor adecvate și a celor care nu îndeplinesc condițiile pentru instalarea centralelor de obținere a energiei regenerabile. În sensul delimitării, art. 20 prevede că pentru sistemele fotovoltaice, chiar și pentru cele cu module la sol, în absența constrângerilor, se pot utiliza:

- suprafețele agricole clasificate, aflate la cel mult 500 de metri distanță de zonele cu destinație industrială, meșteșugărească și comercială, inclusiv situri de
- interes național, precum și cariere sau mine;

---

<sup>23</sup> <https://www.nonsoloambiente.it/fonti-rinnovabili-decreto-red-ii-le-novit%C3%A0-in-vigore-a-partire-dal-15-dicembre>

- zonele din interiorul uzinelor și fabricilor industriale, precum și suprafețele agricole clasificate, aflate la cel mult 500 de metri distanță de uzine sau unități productive;
- zonele adiacente rețelei de autostrăzi pe o distanță minimă de 300 m;
- site-urile în care se fac modificări substanțiale ale sistemele fotovoltaice existente, pentru renovare, modernizare sau reconstrucție integrală, cu adăugarea de sisteme de creștere a capacității care să nu depășească 3 MWh pentru fiecare MW de putere a centralei fotovoltaice.

În ceea ce privește sistemele fotovoltaice cu module la sol, conform Legii nr. 34/2022, dacă acestea au o putere mai mică de 1 MW, nefiind supuse reglementărilor de protecție în temeiul Codului patrimoniului cultural și peisagistic, acestea nu pot fi amplasate în zone din teritoriul în care se află aglomerări urbane importante în ceea ce privește natura istorică, artistică sau de mediu.

Având în vedere faptul că zona arabilă a Italiei reprezintă 23,1% din teritoriul țării (2020), nu există prevederi legate de ocuparea terenurilor agricole pentru obținerea de energie verde.

Este interzisă amplasarea de centrale de energie în următoarele zone<sup>24</sup>:

- zone legate de obiectivele de protecție a mediului;
- siturile incluse pe lista patrimoniului mondial Unesco, zonele și bunurile de interes cultural notabil menționate în Decretul legislativ nr. 42/2004, precum și imobilele și zonele declarate de interes public considerabil conform art.136 din același decret;
- regiuni care beneficiază de memorie vizuală emblematică, identificând locuri cu notorietate internațională în domeniul atractivității turistice;
- zone situate în apropierea parcurilor arheologice și în zonele învecinate cu locurile de interes cultural deosebit, istoric și/sau religios;
- arii naturale protejate la diferite niveluri (național, regional, local) constituite în temeiul Legii 394/1991 și incluse în lista oficială a ariilor naturale protejate, cu referire în special la zonele de rezervație integrală, în temeiul art. 12 din legea 394/1991 și echivalente la nivel regional;
- zone umede de importanță internațională desemnate conform Convenției Ramsar<sup>25</sup>;
- terenuri incluse în rețeaua *Natura 2000*;
- terenuri importante pentru păsări (IBA);
- zone neincluse la punctele anterioare dar care îndeplinesc funcții importante pentru conservarea biodiversității (fâșii tampon sau zone adiacente ariilor naturale protejate);

<sup>24</sup>

[https://www.gse.it/documenti\\_site/Documenti%20GSE/Studi%20e%20scenari/Regolazione%20regionale%20FER%2031\\_12\\_2020.pdf](https://www.gse.it/documenti_site/Documenti%20GSE/Studi%20e%20scenari/Regolazione%20regionale%20FER%2031_12_2020.pdf)

<sup>25</sup> <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/26810>

- zonele agricole unde se obțin producții agroalimentare de calitate (producții ecologice, producții tradiționale, etc.) și/sau de valoare deosebită;
- zone caracterizate de situații de instabilitate hidrogeologică și/sau risc delimitate în planurile de active hidrogeologice (PAI) adoptat de Autoritățile bazinale competente, în temeiul Decretului legislativ 180/1998, cu modificările ulterioare;
- zone identificate având caracteristici particulare care le fac incompatibile cu construcția centralelor de orice tip.

## LETONIA

Letonia intenționează să implementeze noi reglementări care vor accelera ritmul de dezvoltare a proiectelor de parcuri eoliene. Noile reglementări presupun că procedura de evaluare a impactului asupra mediului va fi micșorată cu șase luni. În prezent, durează între 3 și 4 ani de la dezvoltarea proiectului până la începerea construcției parcului eolian. Decizia finală nu va mai reveni municipalității, așa cum este în prezent, ci unui singur organism public, Autoritatea de Stat pentru Inspekția în Construcții<sup>26</sup>.

Letonia are în prezent cea mai mică capacitate de energie eoliană dintre toate statele baltice, energia eoliană reprezentând doar 3% din producția totală de energie a țării.

Legea privind privatizarea terenurilor în zonele rurale, adoptată în anul 2017, a introdus limitări asupra suprafeței de teren agricol pe care o poate deține o companie sau o persoană fizică în Letonia<sup>27</sup>.

## LITUANIA

Situațiile în care terenurile de orice fel pot fi utilizate pentru nevoile publice<sup>28</sup> sunt următoarele:

- terenurile pot fi luate de la proprietarii privați pentru nevoi publice, contractele de arendare, închiriere sau de folosință putând fi reziliate înainte de expirarea lor numai în cazuri excepționale, prin decizia Serviciului Național Funciar în urma cererii depuse de o instituție de stat sau de consiliul municipal unde se află terenul, în conformitate cu documentele speciale de amenajare a teritoriului și planurile de

<sup>26</sup> <https://balticwind.eu/latvia-will-increase-energy-independence-less-bureaucracy-for-wind-projects-is-predicted/>

<sup>27</sup> <https://www.hdforest.com/news/new-agricultural-legislation-in-latvia>

<sup>28</sup> <https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/104728/127869/F-1589545575/Land%20law%20English%20original%20as%20of%2019%20May%202016.pdf>

detaliu întocmite în conformitate cu procedura prevăzută de Legea amenajării teritoriului, fiind necesar pentru:

- 1) implementarea de către stat a unor proiecte economice de însemnătate importantă pentru nevoile publice, care este recunoscută de Seimas sau de Guvern;
- 2) apărarea națională și paza frontierei de stat;
- 3) aeroporturi internaționale, aeroporturi de stat, porturi de stat și instalațiile acestora;
- 4) obiecte de infrastructură feroviară și de drumuri publice, conducte și linii de transport de înaltă tensiune, precum și pentru structurile ingineresti necesare funcționării acestora și utilizate pentru nevoile publice;
- 5) dezvoltarea infrastructurii sociale, construcția/instalarea și exploatarea educațională, științifică sau culturală, protecția și îngrijirea sănătății, protecția mediului, protecția socială, asigurarea ordinii publice și dezvoltare sportivă;
- 6) exploatarea resurselor minerale;
- 7) construcția și exploatarea depozitelor de deșeuri ale municipalității;
- 8) construirea și exploatarea cimitirelor și a instalațiilor necesare întreținerii acestora;
- 9) protejarea complexelor teritoriale și a proprietăților naturale și culturale;

- există o justificare motivată pentru o anumită zonă unde se stabilește construcția unui obiect specific necesar nevoilor publice; aceasta va fi prezentat împreună cu planul de detaliu de amenajare a teritoriului. O justificare motivată pentru alegerea unui anumit loc poate fi parte a planului de detaliu sau a documentului special de amenajare a teritoriului sau poate fi redactat separat.

- la propunerea Guvernului, Seimas poate recunoaște un anumit proiect în cadrul domeniului infrastructurii energetice, infrastructurii de transport sau de apărare națională drept un proiect special, cu semnificație națională.

- în cazul în care terenul este necesar pentru implementarea unor proiecte naționale speciale, cu semnificație deosebită, nu se mai solicită actele juridice însoțitoare.

Închirierea de terenuri agricole se realizează pentru o perioadă de maxim 25 de ani. Terenurile pentru construcții temporare se închiriază pe termenul prevăzut în Legea construcțiilor. În alte cazuri, termenul de închiriere al parcelelor de teren necesare pentru exploatarea/construirea unor structuri/instalații va fi stabilit luând în considerare durata de viață rezonabilă din punct de vedere economic a acestor structuri.

## POLONIA

În prezent, scopul Guvernului este acela de a crește capacitatea de amplasare a parcurilor eoliene din Polonia<sup>29</sup>. Zona de amplasare a acestora ar trebui să fie lipsită de infrastructură, de probleme de mediu și de constrângeri economice. Potențialul energiei eoliene este direct legat de distribuția spațială a zonelor deschise (fără obiecte care ar perturba fluxul liber de aer); precum și de dezvoltarea producției de turbine cu o tehnologie adaptată vântului de viteză redusă.

Construcția unui parc eolian în Polonia durează în medie 5- 7 ani, în timp ce procesul de elaborare a planurilor pentru proiectul de investiții poate dura între 3 și 6 ani. Factorul care încetinește semnificativ activitatea de proiectare este complexitatea procedurilor administrative și interpretările variate ale prevederilor legale existente. Viteza de implementare a proiectului este direct legată de lichiditatea financiară a investitorului și de dimensiunea parcului eolian planificat.

Procesul de finalizare a investiției poate fi împărțit în cinci etape diferite, a căror desfășurare corectă este necesară pentru implementarea proiectului de investiții. Prima etapă se referă la locul/terenul necesar investiției. Decizia inițială cu privire la amplasarea optimă se bazează pe analiza posibilității de obținere a spațiului pentru dezvoltarea respectivă. Acest aspect este legat de semnarea acordurilor preliminare cu proprietarii de terenuri pe care se dorește a fi amplasat parcul eoliene și infrastructura însoțitoare a acestuia. Înainte de a se trece la procedura formală și legală, terenul trebuie achiziționat sau închiriat, acesta trebuind să îndeplinească criteriile relevante cuprinse în Legea din 20 mai 2016 privind investițiile în parcurile eoliene.

Obținerea unui titlu legal de proprietate pentru construirea unui parc eolian demarează procedura de creare a unui parc eolian. Este important ca titlul legal să acopere mai mult decât parcela pe care se vor amplasa fundațiile pentru turbinele eoliene, trebuind avute în vedere infrastructura, stațiile de tranzit, stațiile de transformare, de transport, căile de acces, zonele de întreținere, modernizare și de reparare, atunci când este necesar.

Evaluarea impactului asupra mediului este o procedură administrativă care este concepută pentru a evalua efectul posibil al investiției planificate asupra mediului. Elementul cheie al evaluării este analiza și verificarea raportului privind impactul asupra mediului al proiectului și asigurarea participării publicului la proceduri. Regulamentul Consiliului de Miniștri din 9 noiembrie 2010 privind proiectele care pot afecta în mod semnificativ mediul cuprinde o serie de proiecte care pot afecta semnificativ mediul înconjurător:

- instalațiile de energie eoliană cu o capacitate totală de 100 MW sau mai mult pentru a genera energie electrică;
- instalațiile situate în zona maritimă a Republicii Polone;

---

<sup>29</sup> <https://gll.urk.edu.pl/zasoby/74/GLL-3-3-2019.pdf>

- instalațiile cu o înălțime totală mai mare de 30 m, situate în zone în care se aplică diverse forme de prevederi privind protecția naturii.

Decizia privind condițiile de mediu nu trebuie să privească doar construcția de turbine eoliene în sine, dar și infrastructura tehnică. Fișa de informații despre proiect este un document care definește scara, tipul și locul de amplasare al proiectului de investiții, precum și măsurile de protecție ale mediului prevăzute de investitor. În principiu, cel mai important aspect al evaluării de mediu în cazul implementării parcului eolian este impactul acustic.

În 8 februarie 2023, Camera inferioară a Parlamentului polonez a adoptat un amendament la Legea privind investițiile în parcurile eoliene, elaborat de ministerul climei și mediului. Astfel, distanța minimă față de clădirile de locuințe la care pot fi construite turbine eoliene a fost mărită de la 500 la 700 de metri<sup>30</sup>. Conform amendamentului, comunitățile vor putea modifica distanța minimă de amplasare a turbinelor față de clădirile rezidențiale pe baza prevederilor planului local de zonare. Baza pentru determinarea distanței dintre un parc eolian și clădirile rezidențiale va fi dată, în principal, de rezultatele evaluării strategice a impactului asupra mediului (SEA) realizată în cadrul planului de zonare local. Important este că autoritățile comunei nu vor putea refuza pregătirea SEA pentru un plan de dezvoltare locală care să includă un parc eolian.

Totodată, comunitățile au dreptul de a preciza în planul de amenajare local distanța minimă de amplasare a turbinelor față de clădirile rezidențiale, peste distanța de 10 H, împiedicând în acest fel dezvoltarea parcurilor eoliene în zona acoperită de un astfel de plan local de zonare.

În plus, conform legii, va fi interzisă amplasarea turbinelor eoliene în vecinătatea liniilor de transport de înaltă tensiune. Distanța dintre turbine și linie nu poate fi mai mică decât de trei ori diametrul rotorului turbinei sau de două ori înălțimea maximă a turbinelor, oricare ar fi dimensiunea mai mare dintre cele două. Pentru a proteja cele mai valoroase zone naturale, va fi interzisă construirea de parcuri eoliene în parcurile naționale, rezervațiile naturale, parcurile peisagistice și zone protejate de *Natura 2000*. În același timp, amendamentul menține obligația de a păstra o distanță minimă între turbinele eoliene și parcurile naționale sau rezervațiile naturale de 10 H.

Terenurile agricole sunt protejate în Polonia și nu trebuie folosite în scopuri neagricole. Pentru a schimba destinația terenurilor agricole de înaltă calitate (clasele I-III) în non - agricole, trebuie adoptat un planul general local, care nu poate fi realizat doar pe baza unei decizii de zonare. Municipality trebuie să obțină acordul Ministerului Agriculturii pentru o astfel de schimbare a destinației terenului.

---

<sup>30</sup> <https://www.allenoverly.com/en-gb/global/news-and-insights/publications/polish-parliament-adopted-amendment-to-the-act-on-investments-in-wind-farms>

Majoritatea structurilor situate pe terenuri agricole necesită o schimbare a destinației terenului, astfel încât amplasarea de structuri pe terenuri agricole de înaltă calitate necesită adoptarea unui plan general local<sup>31</sup>.

## SPANIA

La 31 martie 2022, a intrat în vigoare Legea nr. 6/2022 care stabilește, printre alte măsuri, simplificarea procedurilor privind proiectele de energie regenerabilă, accesul și conectarea la rețeaua electrică națională<sup>32</sup>.

Noua lege stabilește reglementări menite să îndeplinească obiectivele prevăzute de Legea nr. 7/2021 privind schimbările climatice și tranziția energetică. Astfel, până în 2030, Spania trebuie să obțină utilizarea unui procent de 42% de energie regenerabilă în consumul final de energie și un sistem energetic cu cel puțin 74% energie din surse regenerabile.

Principalele prevederi ale decretului sunt următoarele:

1. *Corespunzător autorizațiilor de mediu* se pot aplica proceduri accelerate cu privire la decizia de autorizare administrativă prealabilă (AAP), care este primul pas al autorizației de reglementare. Dezvoltatorii trebuie să ateste faptul că planurile lor de proiect nu prezintă nicio amenințare inacceptabilă de impact asupra mediului.

(a) sfera de aplicare a procesului de autorizare acoperă proiectele de generare a energiei regenerabile eoliene și fotovoltaice care îndeplinesc următoarele cerințe:

- AAP este de competența Administrației Centrale de Stat (pentru proiecte mai mari de 50 MW). Cu toate acestea, autoritățile regionale pot aplica procedura accelerată a proiectelor aflate în competența lor, dacă au decis să facă acest lucru;
- dezvoltatorului i s-au acordat drepturi de acces și conectare la rețea;
- proiectul presupune linii de transport cu o tensiune mai mică de 220 kV și o lungime mai mică de 15 km, cu excepția cazului în care se desfășoară în întregime în subteran, sub localități;
- are o capacitate instalată de cel mult 75 MW (energie eoliană) sau 150 MW (PV);
- nu este situat în mediul marin (niciun proiect eolian marin plutitor (FOW) nu va beneficia de această procedură rapidă);
- nu se află în nicio arie de conservare *Red Natura 2000*;
- proiectele sunt amplasate în întregime în zone cu sensibilitate scăzută a mediului, conform planurilor de „Zonare a mediului pentru implementarea energiilor regenerabile”.

<sup>31</sup> <http://roadmap2014.schoenherr.eu/poland-new-limitations-investments-agricultural-land/>

<sup>32</sup> <https://www.fieldfisher.com/en/locations/espana2/actualidad/new-legal-developments-in-the-permitting-of-wind-a>

(b) aceste proiecte vor face obiectul unei proceduri preliminare de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru a determina dacă ar trebui să facă obiectul unei proceduri oficiale de EIM. Aplicarea acestei proceduri trebuie solicitată înainte de data de 31 decembrie 2024.

(c) evidențele administrative corespunzătoare proiectelor situate în zone de sensibilitate scăzută și moderată conform planurilor de „Zonificare a mediului pentru implementarea energiilor regenerabile”, vor avea prioritate în procesarea cererilor.

(d) se aplică reducerea termenelor administrative.

(e) cererile vor fi procesate cumulativ cu autorizațiile administrative și de construcție prealabile și cu declarația de interes public (DUP) (relevantă în scopul exproprierii, în regim de urgență, a bunurilor și drepturilor necesare instalației și infrastructurii de racordare a acesteia).

(f) se reglementează acordarea de concesiuni în domeniul apei publice (lacuri de acumulare, lacuri, canale și lucrări hidraulice etc.) pentru instalarea de instalații fotovoltaice plutitoare, cu o durată care nu depășește 25 de ani.

2. În ceea ce privește *accesul și racordarea la rețea*, Decretul stabilește următoarele măsuri:

(a) suspendarea procedurilor de eliberare a permiselor de acces. Prima dispoziție tranzitorie din Legea nr. 6/2022 stabilește că OTS (REE) trebuie să efectueze o reevaluare a capacităților disponibile în termen de două luni de la publicarea noii capacități în Monitorul Oficial (fiind aprobată noua planificare a rețelei pentru perioada 2020-2026). În această perioadă vor fi suspendate procedurile de acordare a accesului la rețeaua de transport, precum și emiterea raportului de acceptabilitate necesar pentru acordarea accesului la rețeaua de distribuție atunci când există o influență asupra rețelei de transport.

(b) eliberarea capacității la nodurile de racordare pentru promovarea unui anumit tip de autoconsum, care urmează să fie alocată conform criteriilor generale de prioritate temporală.

(c) desfășurarea de licitații publice de capacitate, adăugându-se noi criterii privind stabilirea impactului asupra activității economice a zonei și privind evaluarea proiectelor de cercetare și dezvoltare (C&D).

O parte din capacitate poate fi rezervată pentru instalațiile de autoconsum care urmează să fie atribuite în cadrul aceleiași licitații publice.

Competențele de amenajare a teritoriului aparțin comunităților autonome din anul 1978, practic fiecare comunitate autonomă având propria lege privind utilizarea terenurilor<sup>33</sup>.

---

<sup>33</sup> [https://wwindea.org/wp-content/uploads/2018/06/Spain\\_full.pdf](https://wwindea.org/wp-content/uploads/2018/06/Spain_full.pdf)

Pe de altă parte, în comunitățile autonome, teritoriul este împărțit în mai multe zone, astfel încât sectorul eolian trebuie să negocieze pentru instalarea turbinelor în zone publice și private. Trebuie amintit faptul că există mai multe zone private în stepa centrală castiliană și în sudul Spaniei (Andaluzia), în timp ce distribuția terenului pentru activități de acest tip este mai redusă în nord (provinciile Navarra, Araba în Țara Bascilor, Huesca în Aragon etc.) din motive istorice. Acești factori sunt esențiali pentru înțelegerea posibilității de stabilire a amplasamentului pentru industria eoliană.

Două comunități autonome au luat măsuri importante privind utilizarea energiei eoliene pentru nevoile lor, ambele având o identitate națională puternică, structura lor teritorială prezentând criterii similare - terenuri publice sau terenuri neprivate:

- Navarra - în ultimul deceniu, Navarra și-a susținut aproximativ 70% din necesarul de energie electrică din parcuri eoliene (energie eoliană instalată de 900 MW într-o regiune cu 640.647 de locuitori). Navarra nu deține centrale termice, nucleare, pe cărbune, petrol sau gaze naturale, dar dispune de resurse eoliene regenerabile considerabile, pe care guvernul provinciei Navarra a urmărit să le folosească, renunțând de dependența energetică externă.
- Galicia - în ultimii ani ai primului deceniu din secolul XXI, Galicia a avut o creștere medie de peste 200 MW energie eoliană. În Galicia, majoritatea munților nu sunt în proprietate publică, dar nici în proprietate privată. Aceste teritorii sunt conduse de consilii de zonă, care stabilesc un semn de identitate în regiune. În provincie se regăsesc aproximativ un milion de hectare de teren de acest fel, administrate istoric, fără controlul direct al administrației locale sau municipale. Acești coproprietari optează pentru agricultură, creșterea animalelor sau producția de biomasă, în prezent existând o cooperare importantă în producerea de energie eoliană.

## SUEDIA

Terenul agricol suedez cuprinde puțin peste 3 milioane de hectare, dintre care aproape 2,6 milioane de hectare teren arabil și aproximativ 450.000 de hectare de pășune. Suprafața cultivată scade de la an la an pe măsură ce randamentul crește și se reduce consumul de hrană<sup>34</sup>. Din suprafața cultivată, 170.000 de hectare reprezintă teren arabil necultivat. Toți fermierii din regiunile agricole din sudul și centrul Suediei sunt obligați să alocă până la 5% din teren ca „zone de interes ecologic”, cum ar fi marginile câmpurilor necultivate.

---

<sup>34</sup> <https://www.svebio.se/en/our-mission/is-there-enough-land/>

Consiliul suedez pentru agricultură estimează că 900.000 de hectare pot fi folosite pentru culturi energetice până în anul 2050.

În octombrie 2020, guvernul a inițiat o procedură specială prin care a abrogat una dintre prevederile Codului de protecție a mediului. Reglementările vizează aprobarea unor proiecte de construire a parcurilor eoliene de către localități<sup>35</sup>. Până la acea dată, municipalităților li se permitea să refuze proiectele de energie eoliană, dar această regulă a fost schimbată. Localitatea va informa cu privire la obiecția sa, dar într-un stadiu incipient al procesului investițional, iar sfera de aplicare a deciziei localității se va limita doar la utilizarea terenului și a apei.

Noile reglementări arată o diferență clară între evaluarea municipală și revizuirea de către autoritatea de licențiere. Localitatea decide unde este adecvată dezvoltarea energiei eoliene - această decizie trebuie să se bazeze pe planul de dezvoltare și dezvoltare, unde trebuie indicate zonele pentru instalarea turbinelor eoliene. Avizul pozitiv emis de localitate este o condiție prealabilă pentru depunerea cererii de autorizație de construire. Autoritatea de acordare a licențelor examinează dacă turbinele eoliene pot obține o autorizație, ținând cont, de exemplu, de protecția mediului. Această soluție echilibrează interesele tuturor părților implicate - societate, administrație publică și investitori.

Întrucât mesajul localității este dat înainte de începerea oricărei lucrări, sunt evitate situațiile în care companiile au cheltuit deja sume mari de bani doar pentru a primi un refuz din partea municipalității într-o etapă târzie a investiției.

În perioada 1990 - 2017, suprafața de teren arabil din Suedia s-a redus de la 2.844.600 de hectare la 2.568.300 de hectare, corespunzătoare unei reduceri de 10 %. Rezultatul a fost o proporție mai mică de teren arabil, un volum mai mic de substanțe active și o creștere a recoltei la hectar<sup>36</sup>.

Energia eoliană a fost sursa de energie regenerabilă cu cea mai rapidă creștere din întreaga lume în ultimii ani, iar capacitatea se extinde în Suedia. În 2000, producția suedeză a totalizat 0,5 TWh, iar pentru 2021 această cifră a fost de 27,4 TWh. În prezent, în Suedia există peste 4.300 de turbine eoliene.

Cea mai mare sursă de bioenergie din Suedia este pădurea. Suedia are mai multe păduri decât majoritatea altor țări - 69% din suprafața terenului. Bioenergia este utilizată în principal pentru încălzire - atât în locuințe particulare, cât și în termoficare - precum și pentru producerea de energie electrică și pentru procese industriale.

Piața suedeză a celulelor solare este încă limitată, energia solară reprezentând aproximativ 1% din energia totală generată. În ceea ce privește numărul pompelor de căldură din Suedia, acesta a crescut începând cu anii 1990,

---

<sup>35</sup> <https://balticwind.eu/swedish-municipalities-veto-for-wind-projects-only-at-the-beginning-of-the-investment/>

<sup>36</sup> [https://food.ec.europa.eu/system/files/2019-06/pesticides\\_sup\\_nap\\_swe-rev\\_en.pdf](https://food.ec.europa.eu/system/files/2019-06/pesticides_sup_nap_swe-rev_en.pdf)

ceea ce a contribuit la utilizarea unei cantități mai mici de energie pentru încălzirea clădirilor<sup>37</sup>.

Terenul agricol nu este utilizat pentru producerea de energie verde. Parcul eolian offshore suedez Kriegers Flak de la Vattenfall, de exemplu, va fi amplasat aproape de primul parc eolian hibrid offshore din Europa - Kriegers Flak, care este construit de Danemarca. Danish Kriegers Flak are turbine care funcționează în apele daneze, fiind conectat la parcul eolian german Baltic II, care servește drept interconexiune între Danemarca și Germania, permițând partajarea energiei între cele două țări<sup>38</sup>.

Printre alte propuneri de proiecte se numără planul OX2 de a construi parcul eolian offshore Aurora de 5,5 GW între insulele Gotland și Öland. Doar acest proiect ar putea acoperi aproximativ 17% din consumul de energie electrică al Suediei. OX2 a solicitat autorizații pentru a construi alte două proiecte în Marea Baltică a Suediei - proiectul Galatea-Galene cu 1,7 GW și proiectul Triton cu până la 1,8 GW.

În plus, industria încearcă să construiască turbine eoliene plutitoare în apele suedeze. Freja Offshore, un joint venture între Aker Offshore Wind și Hexicon, are patru proiecte eoliene plutitoare cu o capacitate combinată de 8 GW în apele suedeze de sud.

## ȚĂRILE DE JOS

Capacitatea eoliană offshore va crește la 4.500 MW în 2023, ca parte a Acordului privind energia națională, Guvernul olandez desemnând trei zone de dezvoltare a parcurilor eoliene<sup>39</sup>. Cheia noii politici energetice este Marea Nordului, ceea ce presupune că nu va fi utilizat terenul agricol de care dispun Țările de Jos.

Din suprafața totală a Olandei, 54% (2,2 milioane de hectare) este folosită ca teren agricol, iar 13% (0,5 milioane de hectare) este suprafață construită (drumuri și construcții agricole).

Conform legii, închirierea unui teren agricol, de exemplu, înseamnă a închiria terenuri agricole și/sau ferme cu intenția de a cultiva. În Țările de Jos, prețurile maxime de închiriere sunt stabilite prin lege. Autoritățile olandeze de închiriere agricole joacă un rol important în contractul de leasing<sup>40</sup>.

Două dintre cele mai importante legi care servesc drept fundament pentru politica olandeză în domeniul terenurilor agricole sunt Legea privind protecția solului și Legea privind protecția mediului.

Legea privind protecția solului conține reguli generale privind prevenirea contaminării solului. Legea privind protecția mediului stabilește modul de obținere a

---

<sup>37</sup> <https://sweden.se/climate/sustainability/energy-use-in-sweden>

<sup>38</sup> <https://windeurope.org/newsroom/news/sweden-making-up-lost-ground-on-offshore-wind/>

<sup>39</sup> [https://www.windea.org/wp-content/uploads/2018/06/the\\_netherlands\\_full.pdf](https://www.windea.org/wp-content/uploads/2018/06/the_netherlands_full.pdf)

<sup>40</sup> <https://business.gov.nl/regulation/lease/>

autorizațiilor înainte de a putea fi efectuate anumite activități, acestea fiind eliberate de autoritățile competente. Pentru politica solului, această lege înseamnă că autorizațiile trebuie să precizeze în ce măsură companiile trebuie să ia prevederi pentru protejarea mediului și a terenului, de exemplu. De asemenea, poate fi în vigoare responsabilitatea de a readuce solul la starea inițială. În cele mai multe cazuri, permisele sunt eliberate de municipalități și/sau provincii<sup>41</sup>.

Orientările naționale pentru protecția solului (NRB) sunt confirmate la nivel administrativ de către Ministerul Infrastructurii și Mediului, Uniunea Comisiilor pentru Apă, Asociația Provinciilor și Asociația Municipalităților din Țările de Jos. În ciuda lipsei unui statut juridic, orientările au o funcție importantă. Sunt posibile abateri de la aceste orientări, atâta timp cât sunt furnizate motive clare (în preambulul unei autorizații de mediu). Orice abateri trebuie să fie însoțite de motive întemeiate deoarece, odată ce orientările NBR au fost transformate în condiții în cuprinsul autorizațiilor sau a ordinelor administrative generale, ele dau naștere unor reglementări obligatorii din punct de vedere juridic.

## UNGARIA

Încă de la debut, reglementarea energiei eoliene în Ungaria a fost restrictivă în comparație cu standardele europene, cu limitări semnificative în ceea ce privește dimensiunea zonelor potrivite pentru investiții și cu o procedură de licențiere strictă. De asemenea, construcția de parcuri eoliene, cu excepția centralelor electrocasnice mici (sub 50 kVA) și centralelor electrice mici (sub 50 MW) neconectate la rețeaua electrică, a fost posibilă doar pe baza unei licitații, conform prevederilor Decretului nr. 33/2009<sup>42</sup>.

În conformitate cu prevederile introduse prin Decretul Guvernului nr. 277/2016, centralele eoliene, cu excepția centralelor mici de uz casnic, nu pot fi amplasate pe o rază de 12.000 de metri în jurul zonelor rezidențiale. Având în vedere faptul că în Ungaria, Mica Câmpie Maghiară, unde circumstanțele naturale ar justifica în mod deosebit instalarea de parcuri eoliene, este dens populată, acest lucru înseamnă în esență că în Ungaria nu există astăzi un teren care să respecte această cerință.

În plus față de cele menționate mai sus, potențialele centrale eoliene trebuie să îndeplinească și următoarele cerințe:

- înălțimea turbinei eoliene nu trebuie să depășească 100 de metri;
- în turnul turbinei eoliene pot fi instalate numai unități generatoare de energie electrică de până la 2 MW;
- lungimea palei turbinei eoliene cu o putere nominală mai mare de 50 kW nu trebuie să fie mai aproape de 50 de metri de sol în timpul funcționării;

<sup>41</sup> <https://rwsenvironment.eu/subjects/soil/legislation-and/>

<sup>42</sup> <https://www.wolftheiss.com/insights/positive-outlook-for-hungarys-wind-energy-regulations/>

- viteza periferică a turbinei eoliene nu trebuie să depășească 60 m/s;
- poluarea fonică trebuie să fie limitată la 60 dB în interiorul zonei de siguranță și 40 dB în afara zonei de siguranță a turbinei eoliene.

Majoritatea tehnologiilor de pe piață nu îndeplinesc aceste cerințe sau, dacă o fac, reduc semnificativ rentabilitatea investiției.

În esență, potrivit experților, actualul cadru de reglementare trebuie modificat pentru a elimina limitările inutile, în special în ceea ce privește distanța și înălțimea turbinelor eoliene și capacitatea lor de generare a energiei. De asemenea, este de așteptat ca prin crearea unor zone țintă desemnate în părți ale țării în care densitatea energiei eoliene și vitezele vântului sunt favorabile, investitorii să poată obține o procedură de autorizare simplificată pentru instalarea parcurilor eoliene, cu termene procedurale mai scurte.

Majoritatea entităților din industrie sunt de acord că schimbarea este de mult așteptată, dar Ungaria este în esență o țară agricolă, așa că este deosebit de important să se optimizeze cantitatea de teren folosită pentru producerea de energie regenerabilă. Turbinele eoliene ocupă în medie mai puțin de jumătate de hectar de teren, comparativ cu centralele solare care se întind pe 3-4 hectare. Mai mult, sistemul electric maghiar se confruntă cu provocări din cauza boom-ului recent al centralelor electrice dependente de vreme, deoarece nu au fost realizate dezvoltări adecvate ale rețelei.

Ungaria a anunțat modificări ale anumitor prevederi ale Legii privind protecția terenurilor, care a intrat în vigoare la 5 iunie 2021<sup>43</sup>. Cea mai importantă schimbare este aceea că, centralele solare cu o capacitate nominală mai mare de 0,5 MW pot fi dezvoltate doar pe terenuri agricole de calitate inferioară. Până în prezent, majoritatea registrelor funciare au acceptat interpretarea că centralele solare aflate la 1.000 de metri de un sistem de distribuire a energiei electrice cu o capacitate mai mare de 0,5 MW au fost scutite de restricția generală conform căreia numai terenurile agricole de calitate inferioară pot fi retrase din cultură.

Această nouă prevedere reduce suprafețele disponibile pentru dezvoltarea unor centrale solare mai mari. Centralele electrice cu o capacitate mai mică de 0,5 MW vor fi permise pe toate terenurile agricole indiferent de calitate. Investitorii vor trebui să se intereseze de la cartea funciară locală pentru a determina dacă terenul selectat este considerat de calitate inferioară.

Noua legislație permite amenajarea centralelor solare fără o procedură de autorizare de carte funciară, cu condiția ca dezvoltarea și exploatarea acestora să nu împiedice funcția inițială a terenului agricol (de exemplu, utilizarea ca teren arabil, pășuni etc.). Deși acest lucru poate părea o reducere semnificativă a solicitărilor impuse de lege, în realitate, permiterea cultivării terenurilor agricole sub centralele electrice ar putea fi mai costisitoare decât trebuie.

---

<sup>43</sup> <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2021/06/hungary-restricts-quality-agricultural-land-for-solar-power-plants>

Până în prezent, fermierii au putut înființa centrale solare cu o capacitate nominală sub 0,5 MW fără a obține autorizație de retragere a terenului din cultură. Păstrând această prevedere, noua legislație extinde această posibilitate la toți cei care pot construi o centrală solară cu o capacitate nominală sub 0,5 MW pe terenuri agricole de calitate inferioară (adică cu o valoare sub 15 golden crowns/ha - indice de calitate a solului).

## BIBLIOGRAFIE

- <https://www.evwind.es/2023/02/28/the-development-of-offshore-wind-power-in-spain-represents-considerable-progress-in-the-energy-transition/90436>
- <https://www.dentons.com/en/insights/alerts/2023/march/20/admittance-of-modifications-of-10h-rule-for-wind-farm-locations>
- <https://www.reuters.com/business/energy/germany-require-states-allocate-land-wind-farms-2022-06-15/>
- <https://denmark.dk/innovation-and-design/clean-energy>
- [https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The\\_Power\\_Of\\_Nature\\_Taxation\\_Of\\_Wind\\_Power\\_2020.pdf](https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The_Power_Of_Nature_Taxation_Of_Wind_Power_2020.pdf)
- <https://www.whitecase.com/insight-alert/new-horizon-offshore-wind-energy-france>
- <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/gu/2021/11/30/285/so/42/sg/pdf>
- <https://www.wfw.com/articles/italys-energy-decree-innovations-and-observations-regarding-renewables/>
- <http://kth.diva-portal.org/smash/get/diva2:1333355/FULLTEXT01.pdf>
- <https://d-nb.info/1109573405/34>
- [https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The\\_Power\\_Of\\_Nature\\_Taxation\\_Of\\_Wind\\_Power\\_2020.pdf](https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2020/12/The_Power_Of_Nature_Taxation_Of_Wind_Power_2020.pdf)
- <https://economie.fgov.be/en/themes/energy/belgian-offshore-wind-energy>

- <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/land-use-Belgium.pdf>
- <https://www.cleanenergywire.org/news/two-percent-german-land-area-onshore-wind-2032-cabinet-approves-next-batch-energy-transition-laws>
- <https://www.statista.com/statistics/1249647/agricultural-land-by-type-of-use-germany/>
- [https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed\\_Wind\\_and\\_PV\\_in\\_Denmark\\_and\\_Germany.pdf](https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed_Wind_and_PV_in_Denmark_and_Germany.pdf)
- <https://www.vie-publique.fr/loi/286391-energies-renouvelables-loi-du-10-mars-2023>
- <https://www.wfw.com/articles/italys-energy-decree-innovations-and-observations-regarding-renewables/>
- <https://www.nonsoloambiente.it/fonti-rinnovabili-decreto-red-ii-le-novit%C3%A0-in-vigore-a-partire-dal-15-dicembre>
- [https://www.gse.it/documenti\\_site/Documenti%20GSE/Studi%20e%20scenari/Regolazione%20regionale%20FER%2031\\_12\\_2020.pdf](https://www.gse.it/documenti_site/Documenti%20GSE/Studi%20e%20scenari/Regolazione%20regionale%20FER%2031_12_2020.pdf)
- <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliDocumentAfis/26810>
- <https://ens.dk/en/our-responsibilities/energy-islands/denmarks-energy-islands>
- [https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed\\_Wind\\_and\\_PV\\_in\\_Denmark\\_and\\_Germany.pdf](https://www.dena.de/fileadmin/dena/Publikationen/PDFs/2019/Distributed_Wind_and_PV_in_Denmark_and_Germany.pdf)
- [https://content.next.westlaw.com/5-521-8954?\\_lrTS=20210417045720263&transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true#co\\_anchor\\_a951366](https://content.next.westlaw.com/5-521-8954?_lrTS=20210417045720263&transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true#co_anchor_a951366)
- <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990132.pdf>
- <https://www.oecd.org/regional/regional-policy/land-use-Finland.pdf>
- <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990132.pdf>

- <https://www.svebio.se/en/our-mission/is-there-enough-land/>
- <https://balticwind.eu/swedish-municipalities-veto-for-wind-projects-only-at-the-beginning-of-the-investment/>
- <https://gll.urk.edu.pl/zasoby/74/GLL-3-3-2019.pdf>
- <https://www.allenoverly.com/en-gb/global/news-and-insights/publications/polish-parliament-adopted-amendment-to-the-act-on-investments-in-wind-farms>
- <http://roadmap2014.schoenherr.eu/poland-new-limitations-investments-agricultural-land/>
- <https://www.fieldfisher.com/en/locations/espana2/actualidad/new-legal-developments-in-the-permitting-of-wind-a>
- [https://wwindea.org/wp-content/uploads/2018/06/Spain\\_full.pdf](https://wwindea.org/wp-content/uploads/2018/06/Spain_full.pdf)
- <https://www.wolftheiss.com/insights/positive-outlook-for-hungarys-wind-energy-regulations/>
- <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2023/01/bulgaria-to-increase-renewable-energy-deployment-in-2023>
- <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2021/06/hungary-restricts-quality-agricultural-land-for-solar-power-plants>
- <https://climate-laws.org/geographies/bulgaria/laws/agricultural-land-protection-act>
- <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/renewable-energy-5-2018/en/>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652622040562>
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9862230/>
- [https://www.ieabioenergy.com/wp-content/uploads/2021/11/CountryReport2021\\_Germany\\_final.pdf](https://www.ieabioenergy.com/wp-content/uploads/2021/11/CountryReport2021_Germany_final.pdf)

- [https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/5750/publikation/en/2021\\_hgp\\_erneuerbareenergien\\_deutsch\\_bf.pdf](https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/5750/publikation/en/2021_hgp_erneuerbareenergien_deutsch_bf.pdf)
- <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/70/energia-din-surse-regenerabile>
- <https://balticwind.eu/lithuanian-government-approves-regulations-to-accelerate-res-development/>
- <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/390b787e-en/index.html?itemId=/content/component/390b787e-en>
- <https://sweden.se/climate/sustainability/energy-use-in-sweden>
- <https://windeurope.org/newsroom/news/sweden-making-up-lost-ground-on-offshore-wind/>
- <https://www.hdforest.com/news/new-agricultural-legislation-in-latvia>
- <https://mvep.gov.hr/UserDocImages/files/file/dokumenti/prevodenje/zakoni/zakon-o-poljoprivrednom-zemljestu-nn-39-13-eng.pdf>
- <https://business.gov.nl/regulation/lease/>
- <https://rwsenvironment.eu/subjects/soil/legislation-and/>
- <http://www.jeeng.net/pdf-109869-40664?filename=Changes%20in%20the%20Use%20of.pdf>
- <https://www.cedr.org/wp-content/uploads/2019/09/CommII-CZE.pdf>